

Châng thlan: *Tirhkohte 11:17.*

Zirlâite tân:

Hriat tûr: Kohhran hmasaten kohhran chhûnga buaina awm chin fel nâna thil an tihte kha eng nge ni tih an hria ang.

Vei tûr: Kohhran chhûnga buaina awm hian inpumkhatna a tihchhiat dân leh kohhran rawngbâwlna a tiṭhuanawp dân an hrethiam ang.

Tih tûr: Kohhran chhûnga buaina a lo awmin Thlarau Thianghlim leh Bible aṭangin kaihhruaina an zawng.

THUPUI ṬHEN

I. Hriat tûr: Buaina chin fel dân tûrte

- A Kohhran hmasaten buaina an neih chhan kha eng nge ni?
- B Tûn kêr zirlâia kohhranin buaina a tawh hrang hrang kan zirahte hian a chin felna atâna thil an tih ṭhinte chu eng nge ni? Mi ṭhenkhat tân chauha hman chi a awm em? Sawi fiah rawh.
- C Tirhkohten buaina chin fel an tumna kawngah hlawlhtlinna a chan theihna chhante kha eng nge ni?

II. Vei tûr: Kohhran rawngbâwlna vêngghimin

- A Kohhran chhûnga buaina awmte hi ngaihsak lovin kan en liam mai mai fo. Eng vângin nge chin fel thuai a pawimawh?
- B Chûng buaina hrang hrangah chuan kohhran inpumkhatna leh a rawngbâwlna tibuai thei thil a awm ngei a ni tih a lanna eng engte nge awm?

III. Tih tûr: Thlarau Thianghlim hruaina chu

- A Kohhrana buaina awmte chin fel kan tumna kawngah hian eng tin nge Thlarau Thianghlim hruaina kan chang ngei a ni tih Chiang takin kan hriat theih ang?
- B Thlarau Thianghlimin min hruaina chu kan pên bosan loh nân eng tin nge keimahni'n âwn sa lam kan neih hi kan paih bo theih ang?

KHÂIKHÂWMNA: Kristian hmasate khân inlaichînna kawngah leh thurin chungchângah innghirngghona eng eng emaw an nei ve thîn a. Mahse chûng an innghirngghonate chu tirkhohte zirtîrnaa an intûk luh a, Thlarau Thianghlim hruaina an zui chiah khân a bo ngâl a, inrem takin an awm zui ta thîn a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

RAHBI 1—Chawk phûr rawh

Bible châng thlûr bing tûr: *Tirkhohte 15:1–22.*

Thlarau thanna atâna thu pawimawh: *Kohhranah hian inremlohna hi awm miah lo se tih chu duhthusâma nih rualin, chu inremnalohna kan hmachhawn dân chu kohhran member-ten Thlarau Thianghlim hruaina an hmuh pah theihna remchâng tak a ni hlahv ve thei tho bawk.*

ZIRTÎRTÛTE TÂN BIK: Inremlohna leh Pathian thu pawm dân, hrilhfiah dân inang lo hi kohhran chanchina thil thleng pângngâi ve rêng a ni a. Chutih rual chuan, khângte atâng khân rah tha tak tak a lo chhuak thei tho a ni tih pawh kan hre thei bawk. A hnuaia thawnthu târ lan hi ngun takin chhiar la, inremlohnain Bible zir Chiang leh zual tûra kohhran a ngiat hian thanna a lo thleng thîn a ni tih hre thei tûrin i class member-te kha pui ang che.

A sawi hawn nân: Marcion-a chu kum zabi 2-na lâia Kristian langsâr tak pakhat a ni a, Pathian chungchângah zirtîrna danglam

tak a vawrh chhuak a, chu a zirtîrna avâng chuan kohhran nên an inchaltauh ta nghe nghe a ni. Ani ngaihdân chuan Isua leh a Pa hi Thuthlung Hlui lehkhabutên an sawi Pathian laka hrang a ni a, chutiang ngaihdân a neih chhan pawh dikna Pathian leh hmangaihnaa khat Pathian chu thuhmun ni theia a hriat loh vâng a ni.

Tin, Krista kha mihring dik tak a nih thu hi a pawm thei lo bawk a, Krista kha kraws-ah a thi lo niin a sawi ðhîn. Pathian chungchâng zirtîrna danglam tak a vawrh chhuah chu thurin dik tehfung atâna hmangin, Kristiante tâna ðangkâi leh thâwk khum lehkhabu nia a ngaih lehkhabu hrang hrangte chu hmun khatah a chilh khâwm ta nghe nghe a ni. Hebrai Bible (Thuthlung Hlui) hi Kristiante tân chuan ðangkâina nei lo nia sawiin, Paula lehkhathawn ðhenkhat leh Chanchin ðha Luka ziak, ama'n a duh tâwka a siam danglam hnu chu Bible atân a siam ta a ni. Marcion-a Pathian thu hrilhfiah dân dik lo tak mai hi chhâng lêtin, kohhran mi thiam hmasate chuan Pathian nungchang leh nihphung, a bîk takin dikna leh hmangaihna Pathian a nih kawp dân sawifiah nân Hebrai Bible leh tirhkohte thuziakte hi an hmang ðhîn a ni.

Marcion-a Pathian thu hrilhfiah dân hian kohhran chu Kristiantên Hebrai Bible an la mamawh reng a ni tih a hriat chhuahtîr ta hlauh zâwk a; tin, Kristiante thuziak hrang hrang zînga engte hi nge thâwk khum nia, Bible atâna pawm tûr tih hriat a ngaihzia a hriattîr bawk a ni.

Sawi ho tûrte: Marcion-a chanchin hian inremlohna mai bâkah, zirtîrna dik lo ngei pawhin kohhran chu Bible zir Chiang a, a thurinte Chiang taka hrilhfiah a ðûlzia a hriat chhuahtîr a. Seventh-day Adventist Kohhran pawh hian inremlohna leh Pathian thu hrilhfiah dân inang lo kan neihte aþangin eng tiang kawngtein nge hmasâwnna a lo chhar chuah ve tawh le? Kohhranin ðha len phanna atâna a hman theih miah lohna tûr inremlohna hi a awm ve thei tho ang em? Thil thleng ðhenkhat chuan hmasâwnna min

thlen lâiin, thil thleng thênkhat dangte erawh chuan kohhran a tiphel ve hlahu thung si. Hei hi eng vâng nge ni?

RAHBI 2—Zawng chhuak rawh

ZIRTÏRTÛTE TÂN BÏK: Tirkhohte bûa inremlohna thleng chanchin hrang hrangte hi ngun takin chhiar ula, tichuan eng vângin nge tirkhohte kha inremlohna chin fel kawngah an hlawhtlin thîn tih hriatthiam in tum dâwn nia. A bÏk takin Thlarau Thianghlim hnathawh leh keimahnî'n âwn lam sa kan neih tlat thîn hi dah bo a ngaihzia ngaihtuah ngun zual bÏk nghe nghe rawh u.

ZIR ZÂUNA

I. A chin felna tûr zawngin (*Tirh. 6:1–6, Tirh. 11:1–18, leh Tirh. 15:1–22.*)

Kristian kohhran a dîn hnu rei vak lova buaina leh inremlohna a lo chhuak chawpchilh ve deuh nghâl mai hi a mak angreng ngawt mai. Amaherawhchu, mi chi hrang hrang awm khâwm zîngah hi chuan buaina leh inremlohna hi chu thleng thei ve rêng a ni tih hria ila. Kristian hmasate zînga inremlohnate kha Pathian thu hrilhfiâh dân chungchângah leh, Krista pawmtu mi chi hrang hrang lo kal khâwmte aţanga innghirnghona lo chhuakin a hrin chhuah a ni hlawm a. An zînga inremlohna hrang hrang lo chhuakte kha tirkhohte chuan an en liam mai hauh lo. Kohhran rawngbâwnain a tawrh lohna tûrin a chin fel dân tûr an zawng vat a. Chumi kawnga hma an lâknaah chuan thil pawimawh tak tak kan hmu thei:

- a. An harsatna chu zêp emaw, thup bo emaw an tum hran lo. Inremlohna kan neihte hi amaha a bo leh mai beiseiin kan ngaihthah fo thîn a. Chutiang chu a ni tûr a ni lo. Inremlohnate chu a awm ngei a ni tih kan pawm ang a, tichuan a chin fel dân kawng kan zawng nghâl thuai tûr a ni.
- b. An harsatna tawh chu a chin fel dân kawng zawng tûrin mi pakhat emaw, a âia tam emaw an inruat a. Chûng an mi

thlan chhuahte chu mite hriat chian leh kohhran pawhin rin ngam nia a ngaihte an ni thîn.

- c. Inremlohna a awm rêng rêngin, a khawi lam lam pawh an ngaihdân sawi chhuahta hun siamsak an ni ve ve thîn.
- d. Bible-in eng nge a sawi tih an ngaihtuah thîn. Entîr nân, Jerusalem inkhâwmpuiaha pawh khân kohhran hruaitute chuan serhtan chungchâng inziahna Mosia dânte kha ngun takin an zir tha leh a; tin, Gentail-te pawh ringtu an la rawn ni ve dâwn tih lo sawi lâwktu zâwlneite lehkhabu pawh an chhiar Chiang leh zual bawh a nih kha.
- e. Pathian hruaina an dawng a, an zawng bawh.
- f. A tâwp berah chuan, an thutlûkna siam chu, an siam chhan sawi fiahna nêh kohhran mipuite hnênah an hrilh chhâwng ve leh. Hei hi thutlûkna siamtu kohhran hruaitute ngeiin an ti thei lo a nih pawhin, kohhranin rin ngam nia a hriatte hmang talin a thawn chhuak hrâm thîn a ni.

Hetianga thil an tih thîn avâng hian inthenhranna lian tam lo thleng tûr pwh an pumpleh a, tin, langtlang tak leh rintlâkin thil an ti tih a lang bawh.

Ngun takin ngaihtuah teh: An thil tih dân ang zawng zawng hi kum zabi zawm hnih pakhatna huna chêngte tân tih ve vek theih a ni ang em? An thil tih dân engte hi nge inremlohna chin felna atâna zawm harsa ber ni ang?

II. Thlarau Thianghlim hruaina chu zuiin (*Tirh. 11:12–17*)

Petera leh Kornelia inbiakna thu-ah leh Jerusalem inkhâwmpuiahte hian Thlarau Thianghlim rawn inrawlhna a langsâr hle. Petera khân Kornelia nêna an inhmuh theih nân Pathianin kawng a hawsak a ni tih Chiang takin a hria a. “Thlarau chuan tîm lova anmahni ruala kal mai tûrin min hrilh a” tiin a sawi (*Tirh. 11:12, NIV*).

Tin, Gentail-te chung a Thlarau Thianghlim lo thleng a hmuh hnu-ah phei chuan heti hian a sawi hial: “Pathianin thilthlâwnpêk min pêk ang kha an hnêna a pêk ve ahnu, kei tehlul hi Pathian hnial rual em ka nih?” tiin (*Tirh. 11:17*). Mita hmuh theiha Thlarau Thianghlim lo thleng kha Pathian hruaina an dawn chianzia hnial rual loha tilangtu ni tho mah se, Petera hi chuan Kornelia hnêna hruai thlengtu chu Pathian a ni tih a lo hre daih tawh a ni. Chutiang chiah chuan, Jerusalem inkhâwmpuiah pawh Jakoba chuan Gentail-te pawm an nih ve chhan chu Pathian a rawn inrawlh ve vâng a ni tih a hre bawk. Chutiang chuan tirhkohte khân Isuan a thih hmaa a lo sawi lâwk ang takin Thlarau Thianghlimin thutakah a hruai lût a ni tih chiang takin an hria a ni (*Johana 16:13, 14*).

Ngun takin ngaihtuah teh: Eng tin nge Petera khân hmuh theiha Thlarau a rawn thlen hma hauh pawh khân Thlarau Thianghlimin a lo hruai tawh reng a ni tih a hriat theih? Tirhkohte khân Thlarau Thianghlim hruaina chu tîmna nei miah lovin an zui mai ãhîn a. Pathianin thil eng emaw ti tûrin a hruai che a ni tih hriatna i neiha i lo chhân dân chu eng nge ni?

III. Ngaihdânte thlâkna (*Tirh. 15:1, 2, 13–20 leh Tirh. 11:18.*)

Thlarau Thianghlim hruaina zui hi a awlsam loh châng a tam mai. Keimahni'n ngaihdân vawn ngheh sa kan lo neihte kan thlah a, kan lo dik lo reng a ni tih kan pawm a, Pathian ruahman dân mila kan nun kan her rem pawh a ãl ãhîn. Hetianga insiam rem hi hun harsa leh inremlohna thil eng emaw a thlen ãm hian a harsa leh zual a, a chhan pawh thiam zâwk nih kan duh hlawm ãhin êm vâng a ni. Tirhkohte bûa kan hmuh dânin Juda ringtute khân an nihna lairil tak rawn khawihitu serhtan leh Gentail-te chungchânga pawm dân nghet tak an lo neih ãhin chu an thlah a ngâi tih an hre ta a.

A tîrah chuan dodâlna pawh a awm rêng a; mahse ringtuten Gentail-te chungah pawh Thlarau Thianghlim a thleng ve ta a ni tih an hriat hnu-ah chuan Pathianin a hruai ngei a ni tih an hre ta (*Tirh. 11:18*). Mita hmuh theih ngei tûra Pathianin Gentail-te a pawm ve thu târ lan a ni hian kohhranah tih dân phung thlâk danglam a tiawlsam sawt bawk a ni.

Ngun takin ngaihtuah teh: Enga ti nge Jerusalem khuaa han chhohote khân Phoiniki leh Samaria rama mite hnênah Gentail-te an pianthar ve thu hi an hrih kher? Kristian ni tûrin Juda sakhua inleh hmasak phawt a ngâi hran lo a ni tih kohhran hmasaten an pawm theihna tûrin mita hmuh theiha Thlarau Thianghlimrawn lanna ni lo thil dang eng engte nge awm?

RAHBI 3—A taka nunpui tûr

ZIRTÏRTÛTE TÂN BÏK: Tûn kêr zirlâi hi mi mal inkâra inremlohna ni lovin, kohhrana inremlohna awm chungchâng zâwk ni tho mah se, chu inremlohna chuan kohhran member-te kha an zavâiin a nghawng vek tho a ni. Tûnah chuan inremlohna a lo thlena kohhran member tinten an lo hmachhawn dân lam kan sawi ve thung ang a. I class member-te kha ngaihdân leh pawm dân nghet sa an lo neihte chu eng nge tih zir Chiang a, Pathian duh dân chu zui thei tûra inpeih tûrin fuih ang che.

Sawi ho tûrte:

- ❶ I bul vêla buaina a lo awmin eng tin nge i lo hmachhawn thîn? I inrawlh ve nghâl mai zêl nge ni a, i inthiar fihlîm hlauh thîn zâwk? Kohhrana buaina eng emaw a lo chhuah hian eng nge i tih tûr ni ve le?
- ❷ Kan thu a inhmuh loh châng hian eng tin nge Pathian duh dân kan hriat theih ang?
- ❸ Kristian hmasaten an Juda nihna an hriatthiam dân khân Gentail-te pawh Kristian an ni ve thei tih pawm a harsattîr a.

Chutiang deuh chuan keini pawh kan hnam tih dânte hian Pathianin min hruai dân kan hriatna tûr a dâl theiin, Bible-in a sawi tum tak kan hriatthiam loh phah thei bawk em? Bible thu hrilhfiah kawnga harsatna thlensak theitu che ngaihdân vawn ngheh sa i neihte i hriat chhuah theih nân Pathian hnênah ÷awngtâi ang che.

RAHBI 4—Boruak siam rawh

ZIRTÛTE TÂN BÏK: A hnuai tih tûr chhawp chhuahte hian tûn kêr zirlâia a pawimawh lâite mi dangte hnêna hrilh chhâwn dân tûr leh Adventist kohhran chanchina thil thlengte thûk zâwka zir theih theihna remchâng a siam a. Hêng tih tûr hrang hrangte hi kohhrana Pathian hruaina lo lang hriat pawimawhia tilangtu atâna duan vek a ni.

Tih tûrte:

- ❶ In kohhrana ÷halâte khân an nunah leh kohhrana Pathian hruaina an hriat theihna tûrin thil sawi hona hun buatsaih rawh.
- ❷ Kohhran hmasaten buaina a tawh an chin fel dân hi a lem han chang teh u.
- ❸ Ellen G. White-in 1888 General Conference inkhâwmpuia tel, ‘Galatia lehkathawna dân hi Pathian dân nge Mosia dân zâwk?’ tih thu-a nasa taka inhniante hnêna thurâwn a pêk hi ngun takin zir Chiang teh u. A bul ÷anna atâna ÷ha tak chu Manuscript 15, *The Ellen G. White 1888 Materials* tih bu phêk163–175-a mi hi a ni ang. Hma lam pan theihna tûra rawtna a siamte hi ngun leh zualin en ula. Hêng a thil rawtte hi tirhkohten an tih dân nêk khân khâikhin ang che u.